

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 10(78) październik 2017

Mniejsze zbiory jabłek

- szansą dla polskich producentów?

str. 8-9

Wybierz odmianę pszenicy

- inwestycja, która się opłaca

str. 10

Dożynki Prezydenckie w Spale

- wczoraj i dziś

str. 12

Spis treści

Aktualności

Płatności bezpośrednie

.....str. 4

Emerytura rolnicza

.....str. 4

Inwestycje w gospodarstwach

.....str. 4

Działania izby rolniczej

.....str. 6

Materiał siewny

.....str. 7

Prawnik radzi

Szkody łowieckie

.....str. 7

Temat numeru

Mniejsze zbiory jabłek szansą?

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Wybierz odmianę pszenicy

.....str. 10

Porady na udany plon

.....str. 11

Dożynki Prezydenckie w Spale

.....str. 12

Konferencja kobiet wiejskich

.....str. 13

Ubezpieczajmy się u siebie

Ubezpieczenia upraw

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Idealne na jesień.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Mleko i wołowina

.....str. 16

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Północna 27/29 91-420 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

BIURA POWIATOWE

Powiat	Przewodniczący / Delegat	Adres biura	Telefon
Belchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Belchatów, pokój nr. 9	511 124 504
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny, ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510-474-851
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18, pok.117 siedziba BGŻ, 99-300 Kutno	510-474-825
Łask	Bronisław Węglewski Marek Krawczyk	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510-474-871
Łęczyca	Małgorzata Gabryelczak Dariusz Kowalczyk	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510-474-725
Łowicz	Jan Znyk Donata Wrona	ul. Starościńska 1, pok. 213 99-400 Łowicz	510-474-800
Łódź-Wschód	Jan Woźniak Bogdan Salata	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020	510-474-874
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	ul. Kowalskiego 2 26-300 Opoczno	510-474-870
Pabianice	Czesław Dzierżawski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510-474-865
Pajęczno	Jacek Koziński Łukasz Wojtaszczyk	ul. 1 Maja 13/ 15, pok. nr 14 98-330 Pajęczno	510-474-813
Piotrków Tryb.	Tomasz Kowalski Bogdan Pietrykowski	Starostwo Powiatowe, Al. 3-go Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510-474-861
Poddębice	Ewa Bednarek Mariusz Gortat	GS Samopomoc Chłopska, ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510-474-725
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6, 97-500 Radomsko, pok. nr 210	510-474-801
Rawa Maz.	Mariusz Cheba Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5, pok. 58, 96-200 Rawa Maz.	510-474-850
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30, 98-200 Sieradz	511 124 538
Skierniewice	Andrzej Kowara Jacek Ossowicz	ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	510-474-841
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Ewa Sygitowicz	ul. Św. Antoniego 41 pok. nr 20, 97-200 Tomaszów Maz.	510-474-862
Wieluń	Józef Stępień Krzysztof Wróbel	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510-474-804
Wieruszów	Jerzy Karsznia Ryszard Starek	ul. Ludwika Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów	510-474-804
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Jan Nowak	ul. Ceramiczna 10, 98-220 Zduńska Wola	510-474-793
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24, 95-100 Zgierz	510-474-738

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja:

Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama

Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: IRWL

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczenia na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź, ul. Swojska 4, lodz@tuw.pl	42/640-68-53 42/640-68-54
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski, Al. 3 Maja 33, piotrkowtrybunalski@tuw.pl	44/649-69-29 44/649-69 80
Oddział w Belchatowie	97-400 Belchatów, ul. Wojska Polskiego 27A, belchatow@tuw.pl	44/633-01-03
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice, ul. Senatorska 25 skierniewice@tuw.pl	46/832-30-00 46/832-36-49
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz, ul. Przyrynek 16, lowicz@tuw.pl	46/837-00-79
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno, ul. Zduńska 9, kutno@tuw.pl	24/254-17-00
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, Rynek 19, sieradz@tuw.pl	43/822-33-99 fax:822-38-68
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8, leczyca@tuw.pl	24/721-01-61
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4 radomsko@tuw.pl	44/683-51-05 44/683-21-27

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Powiecie Łęczyckim

Powiat łęczycki – leży w Polsce środkowej, w tym miejscu znajduje się „geograficzny środek polski” u zbiegu doliny Bzury z Pradolina Warszawsko-Berlińską. Jest częścią składową województwa łódzkiego stanowi 4, 24% jego powierzchni. Graniczy od północy z powiatem kutnowskim, od wschodu z powiatem łowickim, od południa z powiatem zgierskim, od południowego zachodu z powiatem poddębickim i od północnego zachodu z powiatem kolskim. Zajmuje powierzchnię 772,75 km². Liczba ludności wynosi 50.888, a gęstość zaludnienia 65,9 os/km², W skład powiatu łęczyckiego wchodzi gminy wiejskie: Daszyna, Góra Św. Małgorzaty, Grabów, Łęczyca, Piątek, Świnice Warckie, Witonia oraz jedna gmina miejska Łęczyca.

Powiat łęczycki jest potężnym ośrodkiem życia społecznego – kulturalnego. Działalność tę między innymi prowadzą: muzeum, dom kultury, miejska biblioteka publiczna, Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, Towarzystwo Naukowe Płockie Oddział w Łęczycy, gminne ośrodki kultury.

Powiat łęczycki ma charakter typowo rolniczy. Jakość gleb należy do najlepszych w kraju. Użytki rolne stanowią około 90% powierzchni, lasy zaledwie 5,7%. Sprzyja to uprawom zbóż, buraków cukrowych, rzepaku i warzyw, a szczególnie cebuli. Dużym problemem dla rolników jest zbyt produktów rolnych i ich przetwórstwo.

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łęczycy liczy 14 członków: Gmina Daszyna – Zbigniew Wojtera, Grzegorz Zduńczyk; Gmina Góra Św. Małgorzaty – Aneta Cybulska, Zbigniew Marczak; Gmina Grabów – Jan Darolewski, Marek Wojtera; Gmina Łęczyca – Janusz Góra, Izabela Stolińska; **Gmina Piątek – Małgorzata Gabryelczak - Przewodnicząca Rady Powiatowej IRWŁ**, Paweł Michalak; Gmina Świnice Warckie - Sławomir Augustyniak, Leszek Matusiak; Gmina Witonia - Radosław Kobus, **Dariusz Kowalczyk - Delegat na Walne Zgromadzenie IRWŁ**. Na posiedzenia Rady zapraszani są przedstawiciele instytucji, z którymi prowadzona jest ścisła współpraca, m.in. ARIMR, ODR, PIORIN, TUW, ANR, ARR, Starostwo Powiatowe, organizacje działające na rzecz rolnictwa oraz Samorządy Gminne, których to współpracę cenimy sobie szczególnie, bowiem gminy mają charakter typowo rolniczy. Omawiane tematy są ze sobą powiązane, obecność wójtów na posiedzeniach jest dla nas bardzo pomocna i ważna. Ponadto organizowane są szkolenia, konferencje, wyjazdy na targi rolnicze – mające na celu pogłębienie wiedzy rolników na tematy polskiego rolnictwa w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Członkowie Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łęczycy biorą czynny udział w szacowaniu szkód spowodowanych niekorzystnymi

zjawiskami atmosferycznymi, szacowaniu szkód łowieckich spowodowanych przez dziką zwierzynę, wyjazdach na targi rolnicze oraz wyjazdach studyjno - szkoleniowych, posiedzeniach, na których omawiana jest bieżąca sytuacja w rolnictwie i wypracowywane są wnioski. Rada Powiatowa w Łęczycy wniosowała w tematach:

- **Ochrony rynku przed zalewem produktów rolniczych z Ukrainy.**
- **W temacie tzw. Embargo rosyjskiego - możliwości sprzedaży warzyw i innych produktów rolniczych.**
- **Proponowanego Projektu Prawa Wodnego dotyczącego korzystania z wody i związanych z tym opłat, gdyż zagraża to opłacalność produkcji rolniczej.**
- **Utrzymaniem możliwości przechodzenia rolników na wcześniejszą emeryturę.**
- **Rozszerzenie katalogu o nowe zjawisko atmosferyczne, dotyczące wpływu wysokich temperatur (upałów) na owoce. Wsparcia rolników po klęskach spowodowanych anomaliami pogodowymi.**
- **Niestwarzania dodatkowych zaostżeń w obrocie ziemią prywatną itp. problematyki.**

Biuro Rady Powiatowej IRWŁ w Łęczycy mieści się przy ul. Przedrynek 2, 99-100 Łęczyca, czynne jest w czwartek i piątek (tel. 510 474 725), e-mail: irwlleczyca@tlen.pl, współpracuje z instytucjami rolniczymi na terenie naszego powiatu. Udziela pomocy w wypełnianiu wniosków o płatności bezpośrednie oraz wniosków do zakupu kwalifikowanego materiału siewnego. Organizuje wyjazdy na targi rolnicze, konferencje czynnie uczestniczy w imprezach kulturalnych. Prowadzi bezpłatną dystrybucję prasy rolniczej. Realizuje zadania zlecone przez biuro IRWŁ w Łodzi oraz Przewodniczącą Rada Powiatowej.

Iwona Sikorska

Specjalista ds. Obszarów Wiejskich i Obsługi Rady Powiatowej

Szanowni Państwo,

Co roku, 15 października, obchodzimy Międzynarodowy Dzień Kobiety Wiejskiej. Datę tę ogłosiło Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji z grudnia 2007 r. W dokumencie podkreślono, że w wielu częściach świata to kobiety zajmują się uprawą i hodowlą, zapewniając żywność, wodę i opał swoim rodzinom. My w Polsce doceniamy ogromny wkład kobiet w rozwój gospodarstw rolnych, a także w scalanie i pielęgnację rolniczych rodzin. O tak ważnej roli kobiet z obszarów wiejskich, a także ich udziale w m.in. PROW 2014-2020 rozmawiały Panie (także przedstawicielki IRWŁ) w Spale na konferencji Rady ds. Kobiet i Rodzin Wiejskich przy KRIR (str. 13). Głos Kobiet jest bardzo ważny, dlatego z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiety Wiejskiej życzę Państwu, aby ten głos był zawsze słyszalny.

W naszym miesięczniku staramy się przedstawiać Państwu nowości w rolnictwie, porady na temat hodowli zwierząt i uprawy roślin oraz innowacyjne rozwiązania. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego podpisała porozumienie z COBORU Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Sulejowie. W każdym numerze prezentujemy rolnikom województwa łódzkiego efekty badań i porad sulejowskiej Stacji. W tym wydaniu miesięcznika zachęcam Państwa do zapoznania się charakterystyką pszenicy zwyczajnej ozimej, która jest zbożem o największym areale uprawy w Polsce (str. 10). W rubryce Dobre praktyki w rolnictwie (str. 11) na uwagę zasługuje kompendium wiedzy z zakresu badania gleby oraz uprawy ziemniaków, zbóż i roślin motylkowych ze szkolenia rolników w Sieradzu. Życzę Państwu interesującej lektury!

Dronisław Angielski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Projektowane stawki Emerytura rolnicza już po ukończeniu 60 lub 65 lat płatności bezpośrednich za 2017 r.

Europejski Bank Centralny opublikował 29 września kurs wymiany, po którym przeliczane będą płatności bezpośrednie za 2017 r. Wynosi on 4,3042 zł za 1 EUR.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały projekty rozporządzeń określających stawki poszczególnych płatności. Całkowita kwota przeznaczona na płatności bezpośrednie za 2017 r. wyniesie blisko 14,7 mld złotych.

W projektowanych rozporządzeniach stawki zostały określone w następującej wysokości:

- Jednolita płatność obszarowa 461,55 zł/ha
- Płatność za zazielenienie 309,77 zł/ha
- Płatność dla młodego rolnika 214,82 zł/ha
- Płatność dodatkowa 177,02 zł/ha
- Płatność do bydła 291,03 zł/szt.
- Płatność do krów 371,46 zł/szt.
- Płatność do owiec 101,85 zł/szt.
- Płatność do kóz 60,08 zł/szt.
- Płatność do roślin strączkowych na ziarno (do 75 ha) 606,52 zł/ha
- Płatność do roślin strączkowych na ziarno (powyżej 75 ha) 303,26 zł/ha
- Płatność do roślin pastewnych 386,46 zł/ha
- Płatność do chmielu 2 198,06 zł/ha
- Płatność do ziemniaków skrobiowych 1 163,02 zł/ha
- Płatność do buraków cukrowych 1 563,46 zł/ha
- Płatność do pomidorów 1 654,30 zł/ha
- Płatność do truskawek 1 118,75 zł/ha
- Płatność do lnu 374,86 zł/ha
- Płatność do konopi włóknistych 303,06 zł/ha
- Płatność do tytoniu - Virginia 3,82 zł/kg
- Płatność do tytoniu - pozostały tytoń 2,68 zł

Źródło: MRiRW

Od 1 października 2017 r. wiek emerytalny wynosi 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn.

O emeryturę rolniczą mogą ubiegać się:

- osoby, które skończą 60 lub 65 lat po dniu 30 września 2017 r.,
- osoby, które do dnia 30 września 2017 r. skończą 60 lub 65 lat, ale nie osiągną do tego czasu podwyższonego wieku emerytalnego, czyli takiego, który obowiązuje obecnie i zależy od roku oraz kwartału urodzenia,
- osoby, które do dnia 30 września 2017 r. osiągną również podwyższony wiek emerytalny, jeśli nie mają jeszcze przyznanej emerytury rolniczej.

Poza wiekiem emerytalnym muszą posiadać 25 letni

okres podlegania rolniczemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Prawo do emerytury rolniczej ustala się na wniosek.

Druki do pobrania przy ubieganiu się o emeryturę rolniczą na stronie www.krus.gov.pl

- **KRUS SR-20 Wniosek o emeryturę**
- **KRUS SR-21A Kwestionariusz dotyczący okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników**
- **KRUS SR-8 Oświadczenie Wnioskodawcy**
- **KRUS SR-9 Zeznanie świadka**

Źródło: KRUS

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH
OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY
"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000

„Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” to kolejny rodzaj wsparcia uruchamiany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. Wniosek o przyznanie pomocy można składać od 28 września 2017 r. do 27 października 2017 r. w Oddziale Regionalnym ARiMR właściwym ze względu na miejsce położenia gospodarstwa. Można zrobić to osobiście, przez upoważnioną osobę albo rejestrowaną przesyłką nadaną w placówce Poczty Polskiej. Wniosek o przyznanie pomocy może zostać złożony również za pośrednictwem Biura Powiatowego ARiMR, osobiście albo przez upoważnioną osobę. Pomoc taką może otrzymać rolnik, jeżeli m.in. w jego gospodarstwie łączna powierzchnia trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych położonych na obszarze Natura 2000 wynosi co najmniej 1 ha.

Wsparcie przyznaje się na inwestycje, które m.in. przyczynią się do utrzymania i użytkowania w gospodarstwie trwałych użytków zielonych położonych na obszarze Natura 2000, nie będą negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 i nie są sprzeczne z działaniami ochronnymi obowiązkowymi ustalonymi dla obszaru Natura 2000, na którym jest położone gospodarstwo, w planach zadań ochronnych.

Pomoc jest udzielana w formie refundacji części poniesionych i udokumentowanych kosztów kwalifikowanych inwestycji. Standardowa wysokość dofinansowania to 50 proc. Na wyższy poziom wsparcia, który wynosi 60 proc. mogą liczyć młodzi rolnicy. Wysokość pomocy na „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach

Natura 2000” zależy od ich rodzaju. W przypadku operacji związanych z budową lub modernizacją budynków inwentarskich albo adaptacją innych budynków na budynki inwentarskie można otrzymać w całym okresie realizacji PROW 2014 - 2020 maksymalnie 500 tys. zł. Natomiast na inne inwestycje można ubiegać się o 200 tys. zł wsparcia. W ramach prowadzonego naboru można złożyć tylko jeden wniosek o przyznanie pomocy dotyczący danego gospodarstwa.

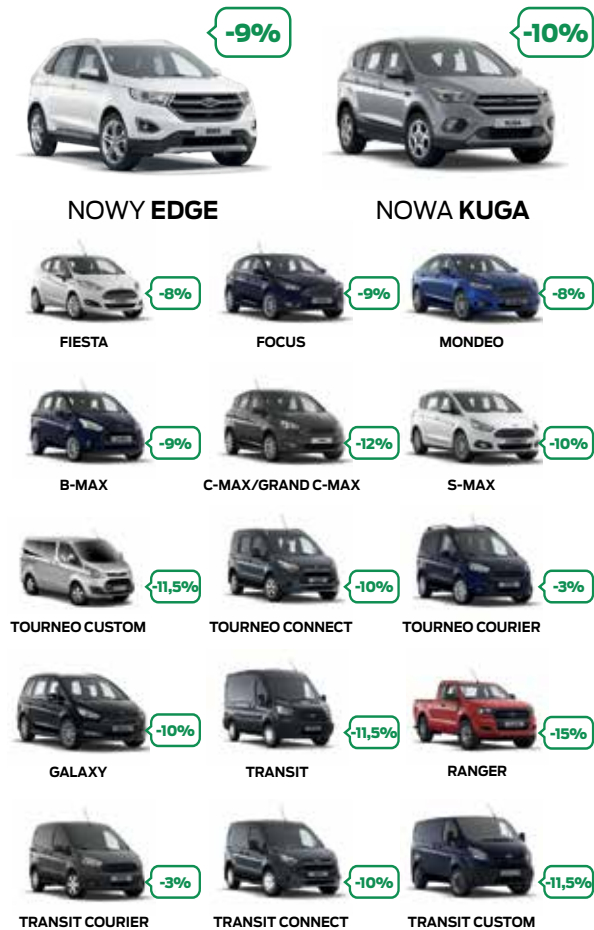
Kolejność przysługiwania pomocy zależy w dużej mierze od powierzchni trwałych użytków zielonych położonych na obszarze Natura 2000 lub od stosunku tej powierzchni do powierzchni wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie.

Źródło: AR i MR

Specjalne talony dla członków IRWŁ

W marcu 2017 r. Program Rabat Rolniczy został otwarty dla członków IRWŁ. Oznacza to, że wszyscy członkowie IRWŁ mogą korzystać z przywilejów płynących z Programu Rabat Rolniczy i dokonywać zakupów w najlepszych cenach. Ofertę Programu Rabat Rolniczy można znaleźć na stronie www.rabatrolniczny.pl

Poniżej znajdują Państwo dedykowane Talony Rabatowe upoważniające do zakupu aut marki Ford i ciągników marki Kubota z dodatkowym rabatem. Członkowie IRWŁ zyskują podwójnie - upusty wynikające z Talonów są dodatkowymi rabatami do aktualnie obowiązujących promocji u Dealera.

 -9%	 -10%	
NOWY EDGE	NOWA KUGA	
 -8%	 -9%	 -8%
FIESTA	FOCUS	MONDEO
 -9%	 -12%	 -10%
B-MAX	C-MAX/GRAND C-MAX	S-MAX
 -11,5%	 -10%	 -3%
TOURNEO CUSTOM	TOURNEO CONNECT	TOURNEO COURIER
 -10%	 -11,5%	 -15%
GALAXY	TRANSIT	RANGER
 -3%	 -10%	 -11,5%
TRANSIT COURIER	TRANSIT CONNECT	TRANSIT CUSTOM

TALON RABATOWY

TALON UPOWAŻNIA DO ZAKUPU AUTA ZE SPECJALNYM RABATEM DO -15%

Fiesta • Focus • Kuga • Mondeo • B-Max • C-Max/Grand C-Max • S-Max • Edge • Galaxy • Ranger • Tourneo • Transit

Informacja dla Kupującego
Rabat łączy się z innymi obowiązującymi promocjami. Talon obowiązuje do 31.09.2017 r.

Zapraszamy do najbliższych salonów realizujących ofertę programu Rabat Rolniczy:

ŁÓDŹ Auto Brzezińska
ul. Brzezińska 26
92-103 Łódź
tel: 42 203 55 55
repcja@ford-lodz.com.pl

ŁÓDŹ Auto Centrum
Al. Włókniarzy 144
91-034 Łódź
tel: 42 206 80 40
repcja@ford-autocentrum.com.pl

CZĘSTOCHOWA Frank-Cars
ul. Jagiellońska 147/151
42-200 Częstochowa
tel: 34 365 05 75
salon@frank-cars.pl

CIĄGNIKI KOMUNALNE

B2420
Moc: 21,5 KM

DODATKOWY RABAT 2000 zł

L1361
Moc: 36,6 KM

DODATKOWY RABAT 2000 zł

CIĄGNIKI ROLNICZE

L5040
Moc: 51 KM

DODATKOWY RABAT 1000 zł

M7060
Moc: 74 KM

DODATKOWY RABAT 2000 zł

M5091
Moc: 95 KM

DODATKOWY RABAT 2000 zł

M125GX III
Moc: 133 KM

DODATKOWY RABAT 3000 zł

TALON RABATOWY

TALON UPOWAŻNIA DO ZAKUPU CIĄGNIKA ZE SPECJALNYM RABATEM DO 3000 ZŁ

KOMUNALNE: **B2420** • **L1361**
ROLNICZE: **L5040** • **M5091** • **M7060** • **M125GX III**

Informacja dla Kupującego
Rabat łączy się z aktualnymi promocjami Diler. Talon obowiązuje do 31.09.2017 r.

Zapraszamy do najbliższych punktów realizujących ofertę Programu Rabat Rolniczy:

KUTNO
Polsad Jacek Korczak
99-300 Kutno, ul. Holenderska 14
tel: 24 254 79 58 wew. 39 lub 40
fax: (24) 254-44-02

RZGÓW
Polsad Jacek Korczak Łódź
95-030 Rzgów, ul. Rudzka 35a
tel: (42) 227 86 70,
fax: (42) 227 86 71

Działania izby rolniczej - wrzesień 2017

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w składzie: Bronisław Węglewski – Prezes IRWŁ, Andrzej Komala – Wiceprezes IRWŁ, członkowie Zarządu: Ewa Bednarek, Mariusz Cheba, Dariusz Kowalczyk, wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz na wniosek rolnika, osoby zainteresowanej wydaje opinie w sprawie zakupu w obrocie prywatnym nieruchomości rolnej. Należy zaznaczyć, że Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego współpracuje z instytucjami sektora rolniczego. Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na bieżąco obserwuje sytuację w rolnictwie. Wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych jakie nawiedziły województwo łódzkie a w szczególności powiat łódzki-wschodni, Prezes IRWŁ – Bronisław Węglewski w dniu 19 września 2017 r. popierając wniosek członków Rady Powiatowej IRWŁ zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o podjęcie inicjatywy mającej na celu uruchomienie działań pomocowych jak w uchwale RM/129/2017 dla rolników z powiatu łódzkiego-wschodniego, poszkodowanych w wyniku gradobicia w czerwcu 2017r.

W dniu 6 września 2017r. na posiedzeniu Zarządu IRWŁ uczestniczyli przedstawiciele Zarządu Agencji Nasiennej w Lesznie, którzy przedstawili informacje na temat odstępowania rolnego w Polsce po nowelizacji ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, na podstawie której Agencja Nasienna nadzoruje produkcję i legalność materiału siewnego. W trakcie dyskusji pojawiły się argumenty „aby zwolnić rolnika z obowiązku składania formularza i przekazywania informacji o stosowanych odmianach”. Według Zarządu IRWŁ problem ten może rozwiązać zwiększenie dotacji do zakupionego materiału siewnego, a następnie aby te opłaty włączyć w cenę materiału siewnego. Zdaniem przedstawicieli Agencji Nasiennej jedynym wyjściem jest wprowadzenie ryczałtu obrotowego np. w kwocie 3-5 zł/ha, co spowoduje prawidłowość wpłat które zasila konto hodowców i producentów odmian roślin uprawnych. Zdaniem Zarządu ten problem powinien być rozwiązany na szczeblu krajowym: KRIR – MRiRW- AN. Powinno zostać podpisane porozumienie w sprawie odstępowania rolnego pomiędzy tymi instytucjami a założenia zaakceptowane przez poszczególne izby.

Wrzesień to miesiąc dożynek, podziękowań za plony. Tradycyjnie w Spale w dniach 16-17.09.2017r. odbyły się Dożynki Prezydenckie. **Spalskie Dożynki Prezydenckie są znane z Miasteczka Regionów, pięknej wizytówki każdego z województw. W Łódzkiem Parę Prezydencką powitali Witold Stępień - Marszałek Województwa Łódzkiego i Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego (więcej informacji o Dożynkach Prezydenckich na stronie 12 tego numeru W NOWEJ ROLI).**

W dniu 19 września 2017 r. Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego przekazał uwagi do Krajowej Rady Izb Rolniczych w odpowiedzi na pismo Posła Jarosława Sachajki - Przewodniczącego Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczące prośby o przekazanie informacji dotyczącej oceny funkcjonowania oraz ewentualnych uwag i wniosków dotyczących rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji. Zarząd IRWŁ zaproponował, aby wniosek o wydanie opinii przez Izbę w przedmiocie tego czy wskazane we wniosku Komornika Sądowego składniki majątku dłużnika są niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego przez dłużnika, Komornik Sądowy kie-

rował także do wiadomości dłużnika, co znacznie ułatwiło przygotowanie opinii.

W dniu 25 września 2017r. Zarząd IRWŁ podpisał porozumienie ze Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Sulejowie w zakresie działalności Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał również opinie do projektów:

- rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie polowań na zwierzęta łowne;

- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej typu „Rozwój przedsiębiorczości-rozwój usług rolniczych”;

- Rady Ministrów w sprawie realizacji przez ARiMR zadań związanych z ustanowieniem środka nadzwyczajnego polegającego na udzielaniu pomocy posiadaczom świń i utrzymującym nie więcej niż 50 szt. świń.

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

We wrześniu odbyły się 4 posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 19.09.2017 r. w Skierniewicach, w dniu 23.09.2017 - wyjazdowe posiedzenie Rady Powia-

towej IRWŁ w Kutnie na targi rolnicze Agro Show Bednary 2017, w dniu 27.09.2017r. w Łasku, w dniu 28.09.2017r. odbyła swoje posiedzenie Rada Powiatowa IRWŁ w Sieradzu.) Członkowie rad powiatowych izby rolniczej omówili bieżącą sytuację w rolnictwie, a przedstawiciele instytucji sektora rolnego przekazali aktualne informacje.

Konferencje/ targi/ spotkania/

W sobotę 9 września 2017 r. - tradycyjnie w przeddzień Dożynek Powiatowych odbył się po raz IX Powiatowy Konkurs Orki. Ponieważ tegoroczne dożynki odbywały się na terenie miasta Brzeziny, konkurs orki zorganizowano w gospodarstwie brzezinian pana Pawła Serceżyńskiego i jego ojca. Partnerem regionalnym konkursu był Samorząd Województwa Łódzkiego. Partnerami merytorycznymi byli: Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, KRUS Brzeziny. Nagrody wręczono uroczystie podczas Dożynek Miejsko - Powiatowych w Muzeum Regionalnym w Brzezinach w dniu 10 września 2017 r. W imieniu IRWŁ puchary wręczyli Dyrektor Biura – Jerzy Kuzański oraz Przewodniczącą Rady Powiatowej IRWŁ w Brzezinach – Eugeniusz Supera.

W dniu 10 września 2017 roku w Wojsławicach odbyły się Dożynki Powiatowo-Gminno-Parafialne. Delegacje sołectw zaprezentowały ponad 30 wieńców dożynkowych. W uroczystościach wzięli udział delegaci Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Zduńskiej Woli wraz z Przewodniczącym Zenonem Kowalskim.

W dniu 15 września 2017r., Łódzka Wojewódzka Komenda OHP w Łodzi wraz z Hufcem Pracy 5-15 w Zduńskiej Woli

zorganizowała X Wojewódzki Rajd Rowerowy OHP pod hasłem „Na Szlaku Miejsc Pamięci Ofiar II Wojny Światowej 1939-1945”. Puchar Prezesa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Bronisława Węglewskiego Komendanta-wi Hufca Pracy wręczył Zenon Kowalski – Przewodniczący Rady Powiatowej Izby Rolniczej województwa łódzkiego w Zduńskiej Woli. Celem rajdu było oddanie hołdu bohaterom i ofiarom II wojny światowej, przypomnienie o wielkim poświęceniu społeczeństwa polskiego, a także integracja młodzieży z obszarów wiejskich.

W dniu 16 września 2017r. Rada Powiatowa IRWŁ w Poddębicach zorganizowała wyjazd na XI Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw. Uczestnikami wyjazdu byli mieszkańcy powiatów: poddębickiego, łęczyckiego oraz zgierskiego.

W dniu 16 września br. w Spale odbyła się konferencja Rady ds. Kobiet i Rodzin w Obszarach Wiejskich przy Krajowej Radzie Izb Rolniczych. (Więcej informacji o konferencji można przeczytać na stronie 13).

„Z pokolenia na pokolenie mieszkańcy Widawy przekazywali swoim dzieciom to, co w życiu najcenniejsze: wiarę” – mówił bp Marek Marczak w dniu 17 września 2017r. podczas jubileuszu 600-lecia parafii Podwyższenia Świętego Krzyża. Współorganizatorem jubileuszu była Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego, która zorganizowała „Piknik Wołowy” sfinansowany ze środków Funduszu Promocji Mięsa Wołowego, mający na celu promowanie spożycia mięsa wołowego wśród konsumentów.

W dniu 24 września 2017 roku, na stadionie w Sędziejowicach odbyły się IX Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze Jednostek OSP RP. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego jako współorganizator zawodów przygotowała dla wszystkich uczestników „Piknik Mleczny” sfinansowany z Funduszu Promocji Mleka. „Piknik Mleczny” otworzył Bronisław Węglewski – Prezes IRWŁ zachęcając do udziału w konkursach i w degustacji produktów mlecznych, przedstawił również ideę promocji polskiej, zdrowej żywności.

W dniu 24 września 2017r. Rada Powiatowa IRWŁ w Pajęcznie zorganizowała dla rolników, członków Rady Powiatowej IRWŁ wyjazd do Bednar na XIX Międzynarodową Wystawę Rolniczą AGRO SHOW. Rolnicy mieli okazję zobaczyć najnowocześniejsze maszyny, urządzenia podczas pracy na polach pokazowych (między innymi ładowarki, ładowacze czołowe i opryskiwacze, agregaty uprawowo – siewne).

Inne

- Miesięcznik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego „W NOWEJ ROLI” wydawany od 2012 roku, a od marca 2016r. w nowej odsłonie bezpłatnie trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Członkowie Zarządu oraz Delegaci Rad Powiatowych IRWŁ na bieżąco uczestniczą w dożynkach gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich reprezentując samorząd rolniczy.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego udziela bezpłatnie porad prawnych dla rolników. W omawianym okresie zostało udzielonych 40 porad.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Szkoda łowiecka a utracona korzyść

Dziki wyrządziły szkody w uprawie kukurydzy, którą uprawiam z przeznaczeniem na kiszonkę dla bydła. W związku z poniesionymi stratami chciałbym, aby koło łowieckie zapłaciło mi nie tylko wartość zniszczonej kukurydzy, lecz również zrekompensowało mi straty, jakie poniosę na zakup tej kiszonki na rynku. Koło twierdzi, że jest zobowiązane jedynie do zapłaty odszkodowania za faktycznie zniszczoną uprawę, czy słusznie?

Poruszona w pytaniu kwestia dotyczy problemu rekompensowania poszkodowanemu rolnikowi tzw. utraconych korzyści. Dość często pojawia się problem z różnicą występującą pomiędzy zakresem odszkodowania na gruncie ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.) a tym, unormowanym przez przepisy Kodeksu cywilnego. Kodeks w art. 362 § 2 określa szkodę jako stratę faktycznie poniesioną przez poszkodowanego oraz korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Zatem na szkodę składa się rzeczywisty uszczerbek w majątku poszkodowanego oraz strata wynikająca z utraty potencjalnych korzyści. Utracone korzyści mogą oznaczać zarówno przyszły dochód ze sprzedaży plonów, które zostały zniszczone, jak również utraconymi korzyściami mogą być oszczędności uzyskane dzięki temu, że danego towaru nie będziemy musieli nabyć na rynku. Tak kwestia szkody kształtuje się na gruncie prawa cywilnego. W przypadku szkód łowieckich sprawa wygląda nieco inaczej. Zgodnie z art. 46 ust. 1 Prawa łowieckiego dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danieli i sarny oraz przy wykonywaniu polowania. Szczegółowe zasady ustala w tym względzie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U. Nr 45, poz. 272). Zgodnie z § 4 ust. 6 rozporządzenia rozmiar szkody w przypadku upraw ustala się poprzez pomnożenie obszaru uszkodzonej uprawy oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha. Natomiast szkody w płodach rolnych określa się

ustalając szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego. Wartość odszkodowania z kolei ustala się mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Tak otrzymaną wartość pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania. (§ 4 ust. 7 rozporządzenia). Z powyższego zestawienia przepisów Prawa łowieckiego wynika, że pojęcie szkody i odszkodowania, za które odpowiedzialnym jest dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego są zawężone w stosunku do uregulowań Kodeksu cywilnego. W szczególności dotyczy to możliwości domagania się od koła łowieckiego rekompensaty za utracone korzyści. Jak stanowi art. 362 § 2 KC - naprawienie szkody obejmuje faktyczną szkodę i utracone korzyści, pod warunkiem, że nie istnieje odmienny przepis ustawy. W przedmiotowej sprawie tymi przepisami są regulacje Prawa łowieckiego, które właśnie w sposób odmienny kwestię szkody normują. Przepisy te jednoznacznie formułują zakres odpowiedzialności za szkody łowieckie wskazując, że odszkodowanie ma obejmować jedynie faktyczną stratę w uprawach lub płodach rolnych. Ani ustawa ani rozporządzenie nie przewidują, ażeby wysokość odszkodowania powiększać o utracone korzyści, które rolnik uzyskałby, gdyby zwierzęta łowne szkód nie wyrządziły. Toteż odpowiadając na postawione pytanie należy stwierdzić, iż na gruncie Prawa łowieckiego dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego może odmówić wypłaty odszkodowania, które obejmowałoby oprócz wartości uszkodzonej kukurydzy, także nie uzyskaną przez rolnika korzyść w postaci oszczędności związanej z brakiem konieczności zakupu kiszonki.

Źródło: Wielkopolska Izba Rolnicza

Wysokość dopłat do materiału siewnego w 2017 r.

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wielokrotnie zwracał się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pośrednictwem KRIR o podjęcie działań mających na celu zmianę zasady określenia stawki dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz, aby wysokość stawek była znana w dniu składania wniosku i rolnik otrzymywał zwrot w ciągu 30 dni od dnia złożenia wniosku a wysokość stawek dopłat do materiału siewnego były co roku wyższe, a nie niższe.

Resort rolnictwa poinformował, że na podstawie podsumowania przygotowanego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) ze złożonych wniosków dotyczącego powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym gatunków roślin uprawnych objętych dopłatą, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowało projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek dopłat do 1 ha gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany za rok 2017.

Na podstawie art. 6 pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1503) Rada Ministrów określi stawki dopłat z tytułu zużytego

do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany do dnia 31 października 2017 r.

W ustawie budżetowej na 2017 r. oraz ze środków pochodzących z rezerw celowych na realizację mechanizmu dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany przeznaczono kwotę 106 755 tys. zł. Uwzględniając zgłoszoną we wnioskach powierzchnię oraz zaplanowane na ten cel środki budżetowe proponowane stawki dopłat w 2017 r. wyniosą:

- 92,45 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych;
- 147,90 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 462,25 zł - w przypadku ziemniaków.

Proponowane stawki dopłat są wyższe niż stawki przyjęte w roku ubiegłym, które wynosiły odpowiednio:

- 69,40 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych;
- 111 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 347 zł - w przypadku ziemniaków.

W związku z koniecznością przyspieszenia wypłaty środków na odtworzenie produkcji roślinnej rolnikom poszkodowanym w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk projekt rozporządzenia będzie procedowany w trybie pilnym do dnia 6 października br.

Źródło: MRiRW

Mniejsze zbiory jabłek szansą dla polskich sadowników?

Tak niskich zbiorów jabłek nie było od wielu lat. A winne temu są wiosenne przymrozki, które w niektórych regionach wręcz zdziętkowały pąki jabłoni i zawiązki owoców. W całej Europie różnica wyniesie ponad 30 proc., co przełoży się na wzrost cen tych owoców w skupie i hurtie. Ta sytuacja może jednak stać się szansą dla polskich sadowników, ale wymaga przemyślanej strategii przechowywania i dobrej promocji polskiego jabłka.

W sadach trwają zbiory jabłek. Wcześniejsze przewidywania, że będą one znacznie mniejsze niż w poprzednich latach potwierdziły się. Wszystko to w skutek przymrozków, które w kwietniu uszkodziły pąki kwiatowe jabłoni, a w maju zawiązujące się owoce. Sytuacja taka miała miejsce właściwie we wszystkich europejskich krajach produkujących jabłka. Według ekspertyzy Towarzystwa Rozwoju Sadów Karłowych (TRSK), opracowanej przez prof. dr hab. Eberharda Makosza, w skali europejskiej zbiory jabłek będą niższe nawet o 21 proc. niż w 2016 roku. W Europie Wschodniej spadek będzie jeszcze większy. Według szacunków TRSK w Polsce różnica będzie wynosiła aż 25 proc. w stosunku do ubiegłego roku, a według prognoz zaprezentowanych podczas sierpniowego kongresu Prognosfruit w Lleidzie (Hiszpania) – nawet 30 proc. Bez wątpliwości to najniższe zbiory jabłek, jakie odnotowano od kilku lat. Nie należy jednak zapominać, że produkcja jabłek w sezonie 2016/17 była na rekordowym poziomie i według danych GUS wyniosła ponad 3,6 mln t, a według Towarzystwa Rozwoju Sadów Karłowych ponad 4 mln t.

Sadownicy z województwa łódzkiego sezon 2017/2018 nie zaliczą chyba do udanych. Wiosenne przymrozki oraz letnie gradobicia spowodowały, że jabłek dobrej jakości jest zdecydowanie mniej. Szczególnie narzekają sadownicy z powiatu rawskiego. Powiat rawski jest nazywany zagłębiem sadowniczym województwa łódzkiego, ponieważ odsetek gruntów pod sadami jest ponad 10 razy wyższy niż średnia krajowa. Nasadzenia sadownicze w powiecie zajmują 24,4% użytków rolnych (co stanowi czwarte miejsce w kraju) i mają tendencję wzrostową. Na terenie powiatu uprawiane są takie popularne odmiany jabłek jak: Jonagored, Idared, Lobo, Champion, Prince, Gala, Ligol, Golden, Gloster. Niestety z powodu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym roku owoce mają mniej

nasion i nie wyrastają aż tak dobrze jak w zeszłym roku – zauważają rawscy sadownicy. Zmniejszenie liczby nasion wpływa też negatywnie na ilość pobranego wapnia, w związku z tym jest problem z jędrnością owoców i ich zdolnościami przechowalniczymi. Właśnie duże zróżnicowanie jakościowe owoców z poszczególnych sadów to chyba największy problem w sezonie 2017/2018. Producenci alarmują, że wiele odmian choruje. Krzysztof Rutkowski – Kierownik Zakładu Przechowalnictwa i Przetwórstwa Owoców i Warzyw Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach zauważa nasilone występowanie gorzkiej plamistości podskórnej (GPP), szczególnie na jabłkach odmiany Champion oraz duże zróżnicowanie w wybarwianiu, między innymi odmiany Gala. **Poniżej przedstawione zostały straty w poszczególnych gminach powiatu rawskiego w wyniku wymrożenia, gradu i deszczu nawalnego.**

1. Gmina Rawa Mazowiecka:

- grad i nawalny deszcz - brak wniosków

- wnioski mrozowe - 140

a) strat przekraczające 30% średniorocznej produkcji w gospodarstwie - 77 gospodarstw - 378 ha, łączna kwota obniżenia dochodu 3 254 000 zł

b) straty nieprzekraczające 30% średniorocznej produkcji w gospodarstwie - 54 gospodarstwa - 156 ha, łączna kwota obniżenia dochodu 540 000 zł

2. Gmina Regnów

- grad i nawalny deszcz - brak wniosków

- wnioski mrozowe - 265 (łącznie z częściowymi) 213 protokołów

a) przekraczające 30% - 178 gospodarstw - 1080 ha - 10 289 915 zł

b) nieprzekraczające 30% - 35 gospodarstw - 107

ha - 493 902 zł

3. Gmina Cielądz

- grad i nawalny deszcz - brak wniosków

- wnioski mrozowe - 85

a) przekraczające 30% - 43 gospodarstw - 243,61 ha - 1 798 133 zł

b) nieprzekraczające 30% - 29 gospodarstw - 63,22 ha - 262 039 zł

4. Gmina Sadkowiec

- grad i nawalny deszcz - 350 wniosków

- wnioski mrozowe - 1037 wniosków

- ujemne skutki przezimowania - 270 wniosków (trwa szacowanie strat)

5. Gmina Biała Rawska

- grad i nawalny deszcz - brak danych

- wnioski mrozowe - 1365 wniosków

- ujemne skutki przezimowania - 600 wniosków (trwa szacowanie strat)

a) przekraczające 30% - 1328 gospodarstw - 8676 ha - 100 756 000 zł

b) nieprzekraczające 30% - 37 gospodarstw - 122 ha - 563 000 zł

Co ważne na terenie powiatu rawskiego w wyniku niekorzystnych czynników atmosferycznych uszkodzeniu uległy również srodki trwałe (nasadzenia). Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Rawskiego na posiedzeniu w dniu 02.06.2017 r. podjęła wniosek dotyczący szacowania szkód również w srodkach trwałych, który został przyjęty przez Walne Zgromadzenie IRWŁ w dniu 10.06.2017 r. i przekazany do Wojewody Łódzkiego - Zbigniewa Rau i Prezesa KRIR - Wiktora Szmulewicza w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji. W Gminie Biała Rawska i Sadkowiec trwa obecnie szacowanie strat spowodowanych ujemnymi skutkami przezimowania.

Kolejnym problemem, z którym borykają się polscy sadownicy w sezonie 2017/2018 jest brak siły roboczej. W poprzednich sezonach był on rozwiązywany przez pracowników z Ukrainy. W tej chwili nasi wschodni sąsiedzi dzięki wizom turystycznym wyjeżdżają na Zachód, gdzie mają wyższe stawki za wykonywaną pracę. Wszystko to powoduje, że w tym sezonie jabłka są droższe nawet pięciokrotnie w porównaniu z poprzednim sezonem, gdzie na polskim rynku nie było problemu z ich podażą. Jabłka przemysłowe zauważalnie drożeją z tygodnia na tydzień. Koncentrat jabłkowy jest droższy o 60 proc. niż przed rokiem. Wzrosły również hurtowe ceny jabłek deserowych, nawet o ponad 70 proc. - w zależności od odmiany. Zdaniem prof. Makosza tendencja wzrostowa będzie utrzymywać się przez kolejne miesiące. **Wyższe ceny jabłek to jednak dobra wiadomość dla sadowników. Jednocześnie pojawiają się pytania, jaką strategię sprzedaży najlepiej obrać? Przez ile czasu przechowywać owoce, żeby zachować konkurencyjną jakość i uzyskać możliwie korzystną cenę? Jest to ważne nie tylko w kontekście tak znacząco ob-**

nizonej podaży na rynkach europejskich, ale także w przypadku eksportu polskich jabłek do krajów Bliskiego i Dalekiego Wschodu. Owoce przeznaczone na sprzedaż w tamtej części świata muszą spełniać wysokie wymagania: dobrze znosić przechowywanie, długi transport oraz zachować walory jakościowe, wizualne i smakowe, jakich oczekują tamtejsi konsumenci. A z tym w tym roku jest problem. Znacząco mniejsza ilość jabłek na całym europejskim rynku może stać się dla polskich sadowników okazją, by konkurować wysoką jakością i ceną. Ale to nie tylko jakość i cena są istotne. W dzisiejszych czasach potrzebny jest również dobry marketing, który będzie odzwierciedleniem jakości polskich owoców. Ważne jest budowanie marki polskich jabłek, a co za tym idzie zaufania konsumenta. Dlatego tak istotna jest dbałość o prawidłową ochronę, by spełniać rosnące wymagania, m. in. co do liczby i pozostałości środków ochrony roślin, ponieważ wszelkie wykryte nieprawidłowości mogą mieć poważne konsekwencje dla całego sektora. Dla polskich pro-

ducentów i eksporterów szansą na rozwój jest sprzedaż do Chin oraz Nowy Jedwabny Szlak – potężny projekt gospodarczy, ekonomiczny i geopolityczny, który zakłada utworzenie szlaków handlowych łączących Europę i Państwo Środką. Między Łodzią a chińskim miastem Chengdu działa już połączenie kolejowe, które wiedzie przez Kazachstan, Rosję i Białoruś. Krajowi producenci upatrują w Chinach szansę na utrzymanie wysokiej sprzedaży zagranicznej, ponieważ od 2014 roku obowiązuje rosyjskie embargo na pochodzące z Polski warzywa i owoce. Eksport polskich jabłek do Chin jest możliwy od listopada 2016 roku. Według szacunków w ciągu pięciu lat może on sięgnąć 100 tys. ton owoców rocznie.

Małgorzata Rosa

Specjalista ds. Obszarów Wiejskich

Materiały źródłowe: MRiRW, agronews.com.pl,

sadnowoczesny.pl, sadyogrody.pl,

Sad – miesięcznik praktycznego sadownictwa

Wartości odżywcze jabłek

Najcenniejsze w jabłkach są skórka i ogryzek. Tam znajdują się m.in. pektyny, mające zdolność do wiązania w przewodzie pokarmowym substancji toksycznych, np. metali ciężkich (ołów, kobalt) oraz innych zanieczyszczeń występujących w dużych

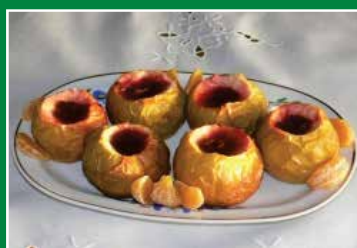
miastach i na terenach wysoko-uprzemysłowionych. Utworzone w ten sposób związki są wydalane z kałem, co zapobiega ich wchłanianiu. Ale działanie to jest najsilniejsze jeśli spożywamy owoce surowe.

W jabłkach znajdziemy też różne witaminy i skład-

niki mineralne. Ponadto jabłka są lekkostrawne, zawierają krzem, niezbędny dla włosów i paznokci oraz polifenole (głównie kwercetynę, która ma bardzo pozytywny wpływ na naczynia krwionośne) obecne zwłaszcza w starszych odmianach jabłek, np. w Papierówce.

Jabłka z Łódzkiego wpisane na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Nagawskie jabłka pieczone z sokiem

Produkt wpisany na listę produktów tradycyjnych

w dniu 2008-10-07

kategoria Warzywa i owoce

województwo woj. łódzkie

Wygląd:

Jabłko o przypieczonej, brązowej skórce

Kształt:

Na zewnątrz i na przekroju okrągły lub owalny w zależności od gatunku jabłka

Rozmiar:

Zależy od gatunku jabłka

Barwa:

Skórka zewnętrzna brązowa z białymi drobkami cukru pudru, miękisz przybiera barwę użytego soku

Konsystencja:

Upieczony, miękki owoc z przypieczoną skórką

Smak:

Charakterystyczny dla pieczonego jabłka i soku, słodki i intensywny

Tradycja:

Jabłka używane do pieczenia z sokiem muszą być młode, dobrze wykształcone i najlepiej, by pochodziły z tradycyjnych sadów. Sposób przygotowania deseru nie zmienił się od lat. Jabłka należy „umyć, wydrążyć, wgłębienia wypełnić konfiturami, upiec w piekarniku. Podawać na gorąco lub ostudzone, posypane cukrem pudrem albo przybrane bitą śmietanką” („Dobra Kuchnia. Żywnienie w rodzinie”, Wyd. WATRA, Warszawa 1976).

Powidła z papierówek z Kobylnik

Produkt wpisany na listę produktów tradycyjnych

w dniu 2015-09-25

kategoria Warzywa i owoce

województwo woj. łódzkie

Wygląd:

Gęsta masa z widocznymi niewielkimi kawałkami owoców

Kształt:

Przyjmuje kształt naczynia, w którym jest przechowywana

Rozmiar:

Uzależniona od naczynia, w którym się znajduje. Mogą to być słoiki szklane o pojemności 0,25 l – 1,0 litra

Barwa:

Od słomkowej do jasnożółtej. W przypadku powidła z dodatkiem innych owoców (dynia, śliwka, wiśnia, czarna porzeczka, aronia) od żółtej, jasnobrązowej do ciemnoczerwonej z odcieniem fioleto.

Konsystencja:

Gęsta masa

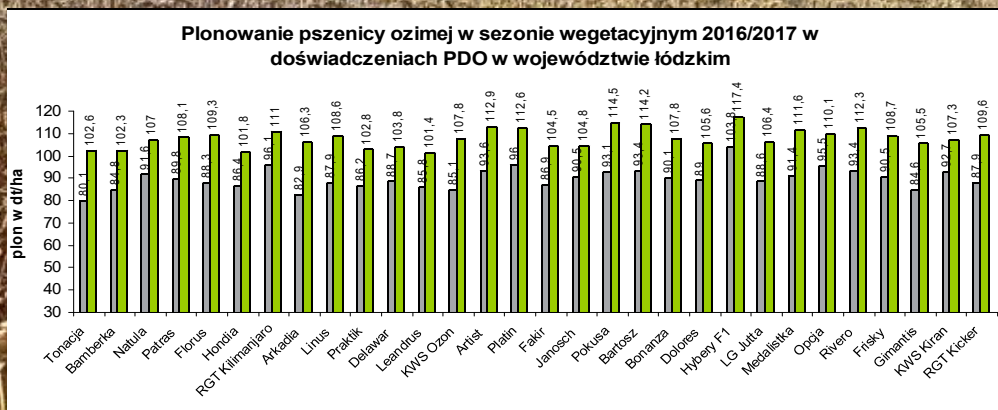
Smak:

Smak lekko słodki i kwaskowy gotowanych jabłek z cynamonem

Tradycja:

Kobylniki to niewielka wieś położona w województwie łódzkim. Do dnia dzisiejszego na tym terenie zachowały się sady i ogródki ze starymi drzewami tradycyjnych odmian jabłek. Z owoców gospodynie przygotowywały różne przetwory na zimę, a wśród nich powidła z papierówek, które do dnia dzisiejszego przygotowywane są tą samą metodą co dawniej i cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców szczególnie w okresie zimy.

Wybierz odmianę pszenicy

Pszenica zwyczajna ozima jest zbożem o największym areale uprawy w Polsce. Forma ozima pszenicy ma znaczenie strategiczne jako surowiec chlebowy i paszowy.

W krajowym rejestrze odmian znajduje się obecnie 109 odmian pszenicy ozimej: 1 odmiana z grupy elitarnej (E), 52 odmian jakościowych chlebowych (A), 43 odmiany chlebowe (B), 1 odmiana na ciastka (K) oraz 12 odmian paszowych (C) - stan na 29.09.2017 roku.

Analizując KR można zauważyć, iż w ostatnich latach zwiększa się liczba nowo zarejestrowanych odmian, głównie zagranicznych, niekiedy o małej zimotrwałości, których udział w rejestrze stanowi około 70%.

Jednym z warunków decydujących o opłacalności uprawy pszenicy ozimej jest właściwy dobór odmian. Odmiany pszenicy wykazują znaczne zróżnicowanie cech rolniczych i użytkowych, dlatego też przed dokonaniem wyboru warto zapoznać się z wynikami plonowania odmian w różnych rejonach kraju, a także w poszczególnych województwach. Podstawowym rolniczym kryterium oceny odmian ozimych jest wielkość i jakość plonu, odporność na choroby oraz ich zimotrwałość.

W województwie łódzkim w sezonie wegetacyjnym 2016/2017 w doświadczeniach Porejestrowanego Doświadczalnictwa Odmianowego badano 30 odmian pszenicy ozimej. Analizie poddano 12 odmian jakościowych chlebowych (A), 14 odmian chlebowych (B) i 4 odmiany pastewne (C). Badania prowadzone były w ZDOO Łučník, ZDOO Masłowice i HR Strzelce, przy uprawie na dwóch, znacznie zróżnicowanych poziomach agrotechniki ściśle według metodyki COBORU. Agrotechnika na poziomie (A2) różniła się od agrotechniki na poziomie (A1) zwiększonym nawożeniem azotowym o 40 kg/ha, ochroną przed chorobami, stosowaniem dolistnych preparatów wieloskładnikowych oraz zapobieganiem wyleganiu z użyciem regulatora wzrostu.

Powyższy wykres przedstawia wyniki plonowania odmian, które będą uwzględnione podczas tworzenia Listy Odmian Zalecanych do uprawy na terenie województwa łódzkiego (LOZ) dla pszenicy ozimej na rok 2018. Tegoroczna zima przebiegała łagodnie i nie przyniosła większych strat w uprawie ozimin, tak że odmiany o nieco niższej zimotrwałości mogły wykazać się potencjałem plonotwórczym. Najlepiej plonującą na obu poziomach agrotechniki okazała się odmiana mieszańcowa Hybery F1. Na podstawowym poziomie intensywności uprawy dobrze plonowały kreacje: RGT Kilimanjaro, Platin, Opcja, Artist, Pokusa, Bartosz i Rivero. Pozytywny wpływ wyższego nawożenia azotowego przyczynił się do wzrostu plonotwórczego pszenicy ozimej średnio o 18,2 dt/ha. Najbardziej wdzięcznymi za taką uprawę były odmiany: Pokusa, Bartosz, Artist, Platin, Rivero, Medaliska i RGT Kilimanjaro.

Efekt tegorocznych doświadczeń potwierdził trafność

doboru odmian na Listę Odmian Zalecanych w roku 2017. Większość odmian dobrze plonujących znajduje się na Liście, co potwierdza słuszność wyboru.

Krótką **charakterystyka kreacji pszenicy ozimej zarejestrowanych w 2017 roku** dodatkowo ułatwi rolnikowi selekcję odmian i pomoże w wyodrębnieniu tej najbardziej dostosowanej do warunków gospodarowania.

Formacja - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dość dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość prawie średnia (4,5°). Odporność na septoriozę plew – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów – średnia, na choroby podstawy źdźbła i septoriozy liści – dość mała. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie ziarna średnie. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KWS Firebird - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość dość mała (3,5°). Odporność na brunatną plamistość liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, septoriozy liści i septoriozę plew średnia, na rdzę brunatną i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie ziarna średnie. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby duża.

KWS Spencer - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dość dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość prawie średnia (4,5°). Odporność na ważniejsze choroby przeciętna. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna dość dobre. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby duża.

RGT Metronom - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność średnia. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość prawie średnia (4,5°). Odporność na septoriozy liści – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów średnia, na choroby pod-

stawy źdźbła i rdzę brunatną – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna dość dobre. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby duża.

RGT Bilanz - odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość prawie średnia (4,5°). Odporność na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia, na rdzę brunatną i brunatną plamistość liści – dość mała. Rośliny o średniej wysokości i dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna dość dobre. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Owacja - odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dość dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość prawie średnia (4,5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na rdzę żółtą – mała. Rośliny wysokie do bardzo wysokich, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny.

Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna dość dobre. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

Tytanika - odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dość dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość średnia (5,0°). Odporność na brunatną plamistość liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła i mączniaka prawdziwego – średnia, na rdzę żółtą, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość mała, na rdzę brunatną – mała. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała do bardzo małej, wyrównanie ziarna słabe do bardzo słabego. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

Rolniku pamiętaj, że... czyli porady na udany plon!

Zawód rolnika to ciężka praca, która powinna zaowocować satysfakcjonującymi plonami. Poniżej przedstawiamy praktyczne wskazówki, które pomogą uzyskać zamierzony cel.

Badanie gleby – warunek konieczny bez którego nie ma co ruszać w pole. Wielu rolnikom wydaje się, że znają swoje ziemie jednak prawdziwą wiedzę uzyskują gdy przebadają swoją glebę. Znając pH gleby oraz jej makroelementy tj. fosfor, potas i magnez można podjąć decyzje co siał lub sadzić na danym polu. Wymagania glebowe roślin są zróżnicowane w zależności od gatunku i typu odmiany, a nawet przeznaczenia. Każda ilość zbędnego nawozu jest dla środowiska zagrożeniem. Zaleca się by takie badania przeprowadzać co cztery lata, zwłaszcza gdy rolnik zakupił nową ziemię lub wziął w dzierżawę. Koszt badania jest niewielki, a efekt uzyskania jak najwyższych plonów, zaowocują uzyskaniem wyższych dochodów w gospodarstwach.

Ziemniak – roślina bardzo popularna, zwłaszcza w województwie łódzkim. O to kilka skutecznych wskazówek:

- Bardzo ważna jest zawartość składników pokarmowych w glebie. Trzeba spełnić podstawowy warunek, czyli badanie gleby, najlepiej jesienią roku poprzedniego. Takie postępowanie stanowi kluczowy element dobrego nawożenia;
- Należy unikać orki wiosennej. Orka zimowa daje o wiele lepsze efekty;
- Przedplon – ziemniaki najlepiej sadzić po zbożach, gorszy rezultat uzyskamy po warzywach i kukurydzy. Nie zaleca się sadzić po ziemniakach i innych warzywach korzeniowych, bo spowoduje to, że nasze plony będą gorsze jakościowo i ilościowo;
- Zaleca się aby glebę do sadzenia pod ziemniaka przygotować wiosną. Gleba musi być uprawiona głęboko, najkorzystniej na głębokości od 25 cm do 30 cm. Taki zabieg pozwoli uzyskać jakościowy plon;
- Im redliny szersze tym lepiej. Podczas sadzenia ustawić rzędy na co najmniej 75 cm. Unikać rozstawu na 65 cm;
- Odpowiedni sadzeniak – musi być dobry jakościowo, najlepiej kwalifikowany. Jeżeli posiadamy swojego sadzeniaka to musi on pochodzić z wysadzonego kwalifikatora i koniecznie musi być przebadany w Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
- Odmiana ziemniaka – kolejny bardzo ważny warunek do spełnienia. W przypadku gdy stawiamy na ja-

kość ziemniaka trzeba wyszukać odpowiedniej odmiany. Ograniczanie się tylko do popularnych odmian nie spowoduje, że nasze plony będą wysokie jakościowo;

- Nawożenie organiczne – nie powinno się sadzić ziemniaków na polu, które jesienią lub wiosną zostało nawożone obornikiem oraz na polu gdzie w poprzednim roku została przyorana słoma. Oba zabiegi nawożenia należy wykonać dwa lata wcześniej;

- Nawożenie mineralne – wyboru nawozów dokonuje się na podstawie badań gleby. Nie ma znaczenia jaki to będzie nawóz. Najważniejsze są dawki określone na podstawie zawartości składników zawartych na etykietach nawozów. Trzeba pamiętać, że tylko nawozy fosforowe można rozsiewać jesienią, pozostałe stosujemy w okresie wiosennym. Rolniku nie miej obaw przed stosowaniem soli potasowej, mimo, iż forma siarczanowa jest lepsza, ale w porównaniu z solą potasową o wiele droższa;

- Zagrożenie chwastami, które najczęściej występują i są nieuniknione. Chwasty zwalczamy po uformowaniu redliny, ale przed wschodami na wilgotną glebę. Im więcej grud zostanie po uformowaniu redliny tym mniejsza skuteczność zastosowanego preparatu;

- Choroby ziemniaków, które stanowią poważne zagrożenie dla naszych plonów. Zwalczanie chorób oparte jest na strategii uzależnionej od warunków atmosferycznych. W mokrych latach trzeba przede wszystkim nastawić się na walkę głównie pod kątem zarazy. W latach suchych największe zagrożenie stanowi alternarioza no i oczywiście zarazy. W celu ochrony bulwy ziemniaka przed gniciem spowodowanym zarazą należy zastosować preparaty specjalnie do tego przeznaczone;
- Zbiór naszego plonu – istotne jest, żeby w trakcie zbioru, w szczególności podczas wysypywania ziemniaków na przyczepy lub do skrzyń, jak najmniej je poobić.

Zboża i rośliny motylkowe:

- Rodzaj zboża – podczas dokonywania wyboru jakie zboże chcemy zasiał, ponownie bierzemy pod uwagę wyniki przebadanej przez nas gleby. Różne odmiany mają większe lub mniejsze wymagania. Zwracamy uwagę na klasę gleb oraz ich położenie, na które wpływają warunki klimatyczne;

- Przy wyborze odmiany zbóż zwracamy szczególną uwagę na mrozoodporność;

- Zboża kupujemy od zaufanych producentów, którzy oferują odpowiednio zaprawione nasiona;

- Przestrzegamy wymagań producenta w zakresie ilości wysiewu na hektar – to, że gęsto wysiejemy nie oznacza, że będziemy mieli większe plony, a efekt może być odwrotny niż zamierzony;

- Termin siewu stanowi nie nakładowy środek produkcji. Każda odmiana, gatunek zbóż posiada terminy wysiewu, uzależnione od położenia naszej działki. Bardzo ważne jest przestrzeganie tych terminów, jeśli tylko warunki atmosferyczne na to pozwalają. Stosując się do terminów wysiewu, we wczesnym etapie można wysiać nawet 10% mniej materiału siewnego. Jeżeli jednak spóźnimy się z wysiewem i odbędzie się on po terminie, trzeba doliczyć nawet 10% materiału, który zużyjemy do wysiewu;

- Płodozmian zbóż – musimy zapewnić zmianowość upraw na naszym polu, dlatego nie należy na tym samym gruncie siał zboża rok po roku;

- Przedplon – zboża najlepiej sadzić po roślinach motylkowych;

- Rodzaj roślin motylkowych jakie możemy wysiać na danym polu również zależy od wyników badań gleb, zwłaszcza od pH;

- Płodozmian roślin motylkowych. Rośliny z tego gatunku najlepiej uprawiać po zbożach w 3 roku po oborniku. Unikać uprawy po roślinach okopowych oraz po innych roślinach motylkowych, w tym wypadku należy zrobić od 3 do 4 lat przerwy;

- Zarówno dla zbóż jak i dla roślin strączkowych największe zagrożenie stanowią chwasty i różne choroby. W celu ich zwalczania trzeba stosować odpowiednie preparaty chwastobójcze, które najlepiej stosować jesienią.

Daniel Mucha

Specjalista ds. Obszarów Wiejskich

Materiał został opracowany na podstawie szkolenia pt. „Uprawa zbóż, ziemniaków oraz innych roślin w gospodarstwach powiatu sieradzkiego” zorganizowanego przez Radę Powiatową Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Powiatu Sieradzkiego

Dożynki Prezydenckie w Spale

16 i 17 września 2017 roku w Spale odbyły się Dożynki Prezydenckie. Dwudniowym uroczystościom towarzyszyły szereg atrakcji m.in.: konkurs na najładniejszy wieniec dożynkowy o Nagrodę Prezydenta RP, występy zespołów ludowych i gwiazd, a także kiermasze, zabawy dla dzieci oraz Miasteczko Regionów. W tym roku obchodziliśmy 90-lecie zorganizowania pierwszych Dożynek. W 1927 roku prezydent Ignacy Mościcki objął patronat nad uroczystościami, dzięki czemu święto uzyskało wymiar państwowy.

Spalskie Dożynki Prezydenckie są znane z Miasteczka Regionów, pięknej wizytówki każdego z województw. W Łódzkiem Parę Prezydencką powitali Witold Stępień - Marszałek Województwa Łódzkiego i Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. Prezydent RP Andrzej Duda wraz z Małżonką Agatą Kornhauser-Dudą wysłuchali koncertu dzieci z zespołu „Lutomierzaczki”, którym przygrywał Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Sędziejowickiej. Prezes IRWL Bronisław Węglewski miał okazję przedstawić Parze Prezydenckiej sytuację rolników w województwie łódzkim, a z Prezydentem RP Andrzejem Dudą wspominać wspólną pracę w komisji rolnictwa w Brukseli.

Główna część uroczystości, w której uczestniczył Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wraz z Małżonką, rozpoczęła się w niedzielę uroczystą Mszą św. w Kaplicy Polowej AK. Po Mszy św. korowód dożynkowy przeszedł z kaplicy na stadion Centralnego Ośrodka Sportu – Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Spale, gdzie odbył się Ceremoniał Dożynkowy. Była to najbarwniejsza i najpiękniejsza część uroczystości, nawiązująca do tradycji wielu pokoleń. W tym roku ceremoniał dożynkowy, po raz pierwszy, poprowadził Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego.

Starością tegorocznych Dożynek Prezydenckich w Spale była Agnieszka Węglewska - rolniczka pochodząca z województwa łódzkiego, którą wybrała Kancelaria Prezydenta RP z szeregu kandydatek zgłoszonych przez województwa. Starostą został przedstawiciel województwa małopolskiego - Dawid Jezierski. Agnieszka Węglewska wraz z mężem Dominikiem prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni 166 ha położone w miejscowości Buczek, powiat łaski, województwo łódzkie. Gospodarstwo specjalizuje się w produkcji roślinnej. Wiodące uprawy to rzepak, zboża oraz kukurydza na ziarno. Pani Agnieszka aktywnie angażuje się w życie lokalnego społeczeństwa. Jest aktywnym członkiem LGD „Dolina Grabi”.

W czasie Ceremoniału Dożynkowego Prezydent RP wygłosił przemówienie, podczas którego podziękował za rok trudu i pracy rolnikom, którzy - jak zaznaczył - od stuleci w Rzeczypospolitej „żywią nas i bronią”. Jak dodał, to rolnicy przekazują polską tradycję opartą na wierze, trudzie pracy, wielkiej odporności i umiejętności pokonywania wszelkich przeszkód, w tym tych, wynikających z sił przyrody. „To, co robi rolnik to także obrona Rzeczypospolitej. Nie tylko wtedy, kiedy trzeba chwycić za broń, ale to obrona Rzeczypospolitej na co dzień, bo to zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego polskiemu społeczeństwu”- powiedział prezy-

dent. „To także dzisiaj już zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w wielu innych krajach na świecie, gdzie eksportujemy polską żywność, gdzie cieszy się ona wielkim uznaniem. Jestem za to polskim rolnikom ogromnie wdzięczny” - dodał.

Na terenie COS w czasie dożynek w Miasteczku Regionów swoje stoiska prezentowali przedstawiciele poszczególnych województw. Tam też była zlokalizowana aleja twórców ludowych, a na scenie koło stawu odbywały się występy zespołów ludowych. Konkurs na najładniejszy wieniec dożynkowy wygrał ten zaprezentowany przez województwo lubuskie, a stworzony przez rolników z miejscowości Nowa Jabłona. Reprezentowany przez gminę Sędziejowice wieniec z województwa łódzkiego zajął piąte miejsce.

Sylvia Skulimowska

Historia Dożynek Prezydenckich w Spale

Malerkiej miejscowości ukrytej wśród starych lasów dawnej Puszczy Pilickiej - Spale w 1920 roku przyznano status gmachu reprezentacyjnego Rzeczypospolitej Polskiej z przeznaczeniem do użytku Naczelnika Państwa. Podobne wyróżnienie spotkało tylko Zamek Królewski w Warszawie, Łazienki, Belweder i Wawel. Znaczący rozwój miejscowości przypada na lata 1922-1926, kiedy Spalę wizytował prezydent Stanisław Wojciechowski. Za jego kadencji wybudowano przepiękną drewnianą kaplicę w stylu narodowym według projektu Kazimierza Skórewicza. **28 sierpnia 1927 r. odbyły się pierwsze Dożynki u Prezydenta (jeszcze nie Prezydenckie) w Spale. Organizatorami imprezy byli: Centralny Związek Kółek Rolniczych oraz podległe mu organizacje młodzieży wiejskiej i Związek Teatrów Ludowych. Prezydent Ignacy Mościcki na początku uroczystości podziękował staroście dożynek za życzenia i odebrał wieniec od żniwiarek. Następnie nastąpił przemarsz pochodu dożynkowego przy dźwiękach orkiestry i kapeli ludowych. Korowód trwał przeszło godzinę, po czym goście dożynkowi zostali zaproszeni przez gospodarza na wspólny obiad. Przy stołach ustawionych w lesie wojskowe kuchnie polowe wydawały bigos, a baza-**

ry - piwo. Delegacje zaś, które składały wieńce, zasiadły do wspólnego stołu z Prezydentem na polanie za pałacem. W pierwszych dożynkach w Spale w 1927 r. uczestniczyło blisko 10 tys. osób. Kolejne odbywające się 25 - 27 sierpnia 1928 r., zgromadziły według niektórych źródeł aż 38 tys. uczestników. Z Warszawy przybyło 28 pociągów nie licząc autokarów i innych środków transportu.

Przed dożynkami w 1928 r., największymi w okresie międzywojennym, zbudowano okazały stadion i kuchnię z zapleczem. Stadion miał bieżnię długości 460 metrów i trybuny mogące pomieścić około 10 tys. widzów. Pośrodku widowni znajdowała się upiększona drewnianym wystrojem łoża dla Prezydenta RP i jego gości. Na stadionie tym odprawiono przy połowym ołtarzu Mszę św. otwierającą spalskie dożynki. Tutaj też przebiegał ceremoniał składania wieńców dożynkowych. W następnych latach zbudowano ogromną halę o powierzchni 4000 m², która miała chronić uczestników przed deszczem. Dożynki były kontynuowane z powodzeniem, aczkolwiek nigdy już na taką skalę jak w latach 1927 - 1928, nie zawsze w tej samej lokalizacji, aż do wybuchu wojny w 1939 r.

Niezwykle interesująco organizacji dożynek w Spale pisał ówczesny Ambasadora Republiki Francuskiej w Warszawie Julesa Laroche. Ambasador wydawał się przekonany, że dożynki były specjalnie inscenizowane - jako wyraz polskiego folkloru - dla korpusu dyplomatycznego akredytowanego w Warszawie. (...) Było starym zwyczajem, że po skończonych żniwach chłopcy i dziewczynki defilowali przed właścicielem majątku wręczając im wieńce lub snopki ściętego zboża. W Spale były to delegacje przybyłe ze wszystkich stron Polski dla złożenia hołdu Włodarzowi Rzeczypospolitej. Różnorodność strojów radowała nasze oczy - pisał ambasador Laroche - Pokazano nam wesele krakowskie z całym tradycyjnym ceremoniałem. Oblubienica płakała, gdy zdejmowano jej przybranie głowy ze wstążek (...)*

Na bazie wybudowanej w okresie II Rzeczypospolitej w Spale dożynkowej infrastruktury sportowo - widowiskowej po wojnie stworzono Centralny Ośrodek Sportu, jeden z największych kompleksów treningowych w Europie.

Tradycja organizowania dożynek w Spale odżyła po 1989 r., stanowiąc wyraz pielęgnowania związków z przeszłością historyczną i budowania tożsamości narodowej. Od 2005 r. uroczystości dożynkowe w Spale odbywały się rokrocznie we wrześniu już pod nazwą „Dożynki Prezydenckie”.

* wykorzystano fragmenty książki Michała Stoniewskiego „Prezydencka Spala”, Warszawa 2012

Źródło, zdjęcia: www.prezydent.pl, www.krir.pl, www.lodzkie.pl

Konferencja kobiet z obszarów wiejskich

16 września br. w Spale odbyła się konferencja Rady ds. Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich przy Krajowej Radzie Izb Rolniczych. Z ramienia IRWŁ w konferencji uczestniczyły panie z Prezydium Rady ds. Kobiet Wiejskich i ich Rodzin przy IRWŁ: Donata Wrona - I Zastępczyni Prezydium oraz członkinie prezydium - Małgorzata Rosa i Aleksandra Brdoń.

Konferencję otworzyła i prowadziła Zofia Stankiewicz - I Zastępczyni Przewodniczącej Rady ds. Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich przy KRIR, która podkreśliła, że kobiety na terenach wiejskich podejmują wiele wyzwań, są odpowiedzialne za spajanie rodziny i zachowywanie tradycyjnych wartości rodzinnych. W posiedzeniu wzięli udział także Wiktor Szmulewicz - Prezes KRIR oraz Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, którzy uroczystie powitali przybyłe kobiety. Bronisław Węglewski witając przedstawicielki wojewódzkich izb rolniczych na ziemi łódzkiej życzył paniom owocnych obrad, a także przekazał w prezencie książkę „Kulinarne podróże po Łódzkiem”. Wśród zaproszonych gości w spotkaniu Rady Kobiet uczestniczyli: Maria Fajger - p.o. prezes ARiMR, Urszula Kwil - Przedstawiciel Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w MR i RW, Jan Boczek - Prezes Rabatu Rolniczego, Marcin Wdowiak - Dyrektor Europejskiego Centrum Odszkodowań S.A, przedstawicielka PTAK Warsaw Expo, a przede wszystkim rolniczki zrzeszone we wszystkich wojewódzkich izbach rolniczych.

W czasie konferencji Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Maria Fajger, przedstawiła bieżące działania ARiMR oraz odpowiedziała na wątpliwości w zakresie płatności bezpośrednich i trwającego szacowania szkód po tegorocznych nawałnicach. Pani Prezes zaznaczyła, że ARiMR jest jedyną agencją płatniczą w kraju. Od początku września część działań ARR zostało przejęte przez ARiMR w wyniku połączenia ARR i ANR w Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa - KOWR. W agencji przygotowywane są procedury dla KOWR. Działanie w zakresie materiału siewnego od nowego roku oceniane będzie przez ARiMR w biurach powiatowych. - W oddziałach regionalnych ARiMR trwa obsługa grup producenckich i ich umocnienia - mówiła prezes Maria Fajger. Poinformowała, że ARiMR obecnie jest na etapie przygotowywania wypłaty zaliczek dla dopłat obszarowych na poziomie 70%. Wewnętrzna kontrola administracyjna w Agencji w tym etapie jest na poziomie 50%. Od 1 grudnia br. będzie wypłacana reszta płatności bezpośrednich. Na takim samym poziomie trwa uruchomienie poszczególnych działań w zakresie PROW. Przedstawicielka ARiMR zachęcała do tego, by śledzić harmonogram naboru, który będzie ogłaszany na stronie ARiMR. Prosiła także o wnoszenie uwag na poziomie legislacji dla poszczególnych programów. Została podjęta inicjatywa, by w pierwszej kolejności wypłacić zaliczki dla rolników z 6 województw najbardziej dotkniętych stratami. Pani Prezes skierowała apel o to, by ci, którzy zostali dotknięci nieszczęściem nawałnicy, a dokonali inwestycji

czy zakupu maszyn z PROW 2007-2013 czy 2014-2020, złożyli w jak najszybszym terminie proste oświadczenia o powstałych szkodach do oddziałów ARiMR, by uniknąć niepotrzebnych problemów.

Podczas spotkania uczestniczki zadawały pytania w związku ze zmieniającymi się drukami o płatności bezpośrednie, a także podniosły problem dlaczego powierzchnia gruntów pod płatności jest nietożsama z ewidencją gruntów? W odpowiedzi pani Prezes wspominała, iż trwają dyskusje pomiędzy ARiMR a MRiRW. - Jest to rzeczywiście problem, ale jeśli chodzi o zmiany w formularzach to następują ciągle zmiany podstaw prawnych i dlatego Agencja zmuszona jest dostosowywać wnioski - powiedziała. Rolniczki pytały także o pomoc dla rolników poszkodowanych w kłeszkach, ponieważ kredyt nie jest rozwiązaniem, bo trzeba go będzie kiedyś spłacić. Pani Prezes zaznaczyła, że na tym etapie kredyt jest jedną z form pomocy dla rolników. Będą też nabory PROW. Polska wystąpiła o wypłatę jednorazowego wsparcia z Komisji Europejskiej, ale decyzji ostatecznej w tym zakresie w Brukseli jeszcze nie ma.

Uczestniczki posiedzenia wspominały, że napływa wiele wniosków z terenów zniszczonych nawałnicą, a organy na szczeblu wojewódzkim nie są w stanie ich zatwierdzić. Co robić z niekompletnym wnioskiem? Pani Prezes zaproponowała, że zdecydowanie lepiej złożyć niepełny wniosek do ARiMR, niż go nie złożyć. - W razie niekompletności wniosku, będziemy prosić o uzupełnienia - powiedziała pani Prezes. Zastanowimy się też, czy w tej sytuacji nie przedłużyć naboru wniosków. Zwróciła się również z prośbą o składanie oświadczeń w sprawie poniesionych strat czy to związanych z uprawami, budynkami czy maszynami rolniczymi. Ważne jest, żeby rozpowszechniać tę inicjatywę pomocy i zgłaszać wszelkie szkody, które rolnicy ponieśli, do Oddziałów ARiMR, Biur Powiatowych, czy sołectw.

Urszula Kwil - przedstawicielka Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w MR i RW w trakcie omawiania roli kobiet na obszarach wiejskich, zaznaczyła, że PROW w żaden sposób nie ogranicza pomocy dla kobiet, co przedstawiają dane wskazujące na zaangażowanie kobiet w realizację PROW 2014-2020, w poszczególne działania:

- Wsparcie na przystąpienie do systemów jakości - na 2005 decyzji o przyznaniu pomocy, 345 trafiło do gospodarstw prowadzonych przez kobiety.
- Modernizacja gospodarstw rolnych - na 7959 gospodarstw otrzymujących wsparcie, 1293 prowadzą kobiety.
- Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN - wsparcie otrzymuje 109 zagród, w tym 12 prowadzone przez kobiety.
- Przetwórstwo i marketing produktów rolnych -

wsparcie idzie do 89 gospodarstw, a tym prowadzone przez kobiety 13.

- Premie dla młodych rolników - przyznano pomoc 5624 gospodarstwom, w tym 846 płci żeńskiej.

- Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa - na 364 decyzji 123 dla gospodarstw kierujących przez kobiety.

- Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów - 867 decyzji, w tym 299 dla kobiet;

- Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi - 778 081 decyzji, w tym 233 754 dla kobiet.

Jan Boczek - Prezes Rabatu Rolniczego, przedstawił główne korzyści jakie niesie za sobą przystąpienie do programu (więcej informacji na: www.rabatrolniczy.pl). W trakcie wystąpienia, pojawiły się liczne pytania uczestników konferencji w sprawie szkód łowieckich. Marcin Wdowiak - Dyrektor EuCO zaznaczył, że dzięki Europejskiemu Centrum Odszkodowań S.A. wysokość wypłaconego odszkodowania może wzrosnąć nawet o kilkaset procent w stosunku do propozycji składanych przez towarzystwa ubezpieczeniowe. Wszystkich zainteresowanych odzyskaniem świadczeń z tytułu szkód łowieckich zachęcał do zgłaszania się do Spółki Rabat Rolniczy. Koszty całego postępowania to 25 % z odzyskanego odszkodowania.

Niezwykle interesujący wykład o tradycjach dożynkowych, szczególnie w czasie Dożynek Prezydenckich w Spale, miał dr Jan Łuczowski, który przedstawił je poprzez pryzmat zaangażowania kobiety i promowanie obszarów wiejskich. Doktor Łuczowski głównie nawiązywał do obrzędu święcenia wierzów przygotowanych z kłosów, zbóż, kwiatów polnych, ziół, owoców i wszystkich dobrodziejstw jakie daje nam natura. Tak przygotowany wieniec, niesiono do kościoła, w celu poświęcenia, a następnie wszyscy zgromadzeni uczestniczyli w uroczystym korowodzie, któremu towarzyszyły śpiewy. Poświęcony i ukoronowany wieniec dożynkowy przechowywany był przez cały rok, aż do nowego siewu. Był symbolem pracy i dobrobytu.

W czasie konferencji doszło do dyskusji na temat działań PROW. Został zgłoszony wniosek w sprawie premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, który aktualnie wyłącza rolników, którzy skorzystali z działania Młody Rolnik 2007-2013. Głównym celem będzie zweryfikowanie kryterium do tego działania. W trakcie dyskusji na ten temat zaproponowano zmianę terminu dla osób, które są w trakcie nabycia kwalifikacji rolniczych. Termin naboru wniosku nie pokrywa się z uzyskaniem kwalifikacji przez zainteresowanego (nabór ogłoszony w marcu, a świadectwo potwierdzające nabyte kwalifikacje otrzymuje dopiero w czerwcu).

Karolina Kubiak

UBEZPIECZENIA UPRAW ROLNYCH REALIZOWANYCH Z DOPŁATAMI Z BUDŻETU PAŃSTWA - JESIEŃ 2017 r.

W tym roku sprzedaż ubezpieczeń upraw rolnych, umożliwiających z jednej strony spełnienie obowiązku ubezpieczenia, a z drugiej strony skorzystanie z dopłaty do składki z budżetu państwa, prowadzi pięć zakładów ubezpieczeń, a nie trzy, jak to miało miejsce w latach poprzednich. Umowy z MRiRW podpisały bowiem: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych oraz InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group.

Z przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 792, z późn. zm.) wynika dla rolnika, który uzyskał płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego, obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych wymienionych w ustawie, tj. **zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych**, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez: **powódź, grad, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne**. Umowa ubezpieczenia obejmuje tylko plon główny, przy czym za plon główny uznaje się w przypadku: zbóż, rzepaku i rzepiku, kukurydzy przeznaczonej na ziarno – **ziarna lub nasiona**; kukurydzy przeznaczonej na paszę – **kolby i nadziemne części rośliny**; buraków cukrowych – **korzenie buraka**; ziemniaków – **bulwy**; warzyw gruntowych – **części warzyw przeznaczone do konsumpcji**; drzew i krzewów owocowych oraz truskawek – **owoce lub całe nasadzenia**; chmielu – **szyszki**; tytoniu – **liście**; roślin strączkowych – **nasiona**.

Rolnik, który nie spełni obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, tj. ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw znajdujących się w danym momencie „na polu”, obowiązany jest do wniesienia opłaty za niespełnienie tego obowiązku. Wysokość opłaty obowiązującej w każdym roku kalendarzowym, stanowi równowartość w złotych **2 euro od 1 ha**, ustaloną przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski według tabeli kursów nr 1 w roku kontroli. Opłata za niespełnienie tego obowiązku jest wnoszona na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania, albo siedzibę rolnika. Powyższe sankcje nie mogą jednak być stosowane wobec rolników w przypadku, gdy rolnik nie zawrze umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw rolnych z powodu pisemnej odmowy zawarcia takiej umowy, udzielonej przez co najmniej dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat.

Maksymalne sumy ubezpieczenia 1ha upraw rol-

nych na 2017 rok wynoszą (gdy sumy te zostaną przekroczone, nie przysługuje żadna dopłata do składki z budżetu państwa):

zboża – 14.000 zł;
kukurydza – 10.300 zł;
rzepak i rzepik – 10.550 zł;
chmiel – 58.350 zł;
tytoń – 31.350 zł;
warzywa gruntowe – 192.000 zł;
drzewa i krzewy owocowe – 113.250 zł;
truskawki – 78.000 zł;
ziemniaki – 50.000 zł;
buraki cukrowe – 11.430 zł;
rośliny strączkowe – 20.130 zł.

Dopłaty z budżetu państwa wynoszą (po zmianie ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 kwietnia 2017r.) maksymalny poziom **65%** składki ubezpieczeniowej, pod warunkiem że określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe za osiem ryzyk (bez ryzyka suszy i ujemnych skutków przezimowania) nie przekraczają:

9% sumy ubezpieczenia dla upraw na glebach klasy I - IVb,
12% s.u. dla upraw na V klasie gleby i
15% s.u. dla upraw na VI klasie gleby.

Nieco odmienne uregulowania obowiązują tylko dla ubezpieczeń upraw drzew i krzewów owocowych oraz upraw truskawek (tutaj nie ma znaczenia wysokość stawek za osiem ryzyk), w przypadku których maksymalny poziom dopłaty do składki nie może przekroczyć 65% ze stawek taryfowych:

9% s.u. dla upraw na klasach gleby I – IVb (maksymalna dopłata to **5,85%** s.u.),
12% s.u. dla upraw na klasie V (maksymalna dopłata to **7,8%** s.u.),
5% s.u. dla upraw na klasie VI (maksymalna dopłata to **9,75%** s.u.).

Jeżeli uprawa rolna prowadzona jest na działce ewidencyjnej, na której występują użytki rolne różnych klas (tzw. mozaika glebowa), przy ustalaniu stawek taryfowych uwzględniana będzie klasa tych użytków rolnych, których powierzchnia, zgodnie z oświadczeniem rolnika, na danej działce jest największa.

W tym roku jest możliwe ubezpieczenie przez producenta rolnego upraw rolnych od jednego lub łącznie od kilku wybranych rodzajów ryzyka z zachowaniem możliwości skorzystania z dofinansowania z budżetu państwa do składek ubezpieczeniowych. Zgodnie z tym przepisem w przypadku przekroczenia przy sumie 8 ryzyk stawki taryfowej ponad odpowiednio 9%, 12% lub 15% dopłaty do tych stawek będą pomniejszane proporcjonalnie do procentu ich podwyższenia.

Poziom dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, należnych od producentów rolnych z tytułu zawarcia ww. umów ubezpieczenia, na 2017 rok został określony przez Radę Ministrów na maksymalnym poziomie (uregulowania unijne) **65%** - rozporządzenie R.M. z dnia 24 listopada 2016r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2017 r. (Dz. U. z 2016r. Poz. 1937).

W Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, oprócz możliwości skorzystania z najbogatszej na rynku oferty ubezpieczenia upraw rolnych (20 wariantów ubezpieczenia), można także otrzymać dodatkowe zniżki, w tym za posiadanie w Towarzystwie umowy ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz za jednorazową opłatę składki. Można również opłacić składkę w systemie ratalnym.

Zachęcając zatem Państwa do skorzystania z oferty Towarzystwa, zapraszamy do zapoznania się z jej szczegółami w jednostkach terenowych Towarzystwa lub u naszych Przedstawicieli.

JPB

**Zapraszamy do naszego Biura i Oddziałów.
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”**

Biuro Regionalne w Łodzi

ul. Swojska 4, 91-342 Łódź

tel. 42 640-69-80

e-mail: biuro40@tuw.pl www.tuw.pl

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Czy jedzenie może leczyć? Oczywiście! Odpowiednio dobrany jadłospis może wspomóc leczenie, przyspieszyć działanie terapii, a także uchronić nas przed przyjmowaniem niektórych leków. Czy jedzenie może wzmacniać naszą odporność? Jasne, że tak. Posiłki spożywane regularnie, jadłospis bogaty w surowe warzywa i owoce to nasi sprzymierzeńcy w walce z bakteriami i wirusami chorobotwórczymi, które z podwójną siłą atakują jesienią.

Idealna dieta na jesień powinna dostarczać organizmowi witamin A, C, składników mineralnych takich jak selen czy cynk, które pobudzają układ odpornościowy. Posiłki powinny być odżywcze, ale zarazem lekkostrawne, delikatne. Jakie warzywa i owoce wybierać jesienią? Oczywiście sezonowe, czyli:

1. Słodkie ziemniaki (bataty albo pataty)

– mają charakterystyczną pomarańczową lub czerwonawą skórkę. Smakują słodko, są miękkie i delikatne. Stanowią znakomite źródło witaminy A! 100 gram w 500 proc. zaspokaja dzienne zapotrzebowanie na witaminę A (beta-karoten), w ponad 50 proc. na witaminę C i więcej niż w 10 proc. na błonnik. W ziemniakach znajdziemy także witaminę B6 oraz cenne pierwiastki żelazo, potas, mangan, miedź.

2. Dynia

– zupa dyniowa króluje na jesiennym stole! Podobnie jak słodkie ziemniaki dynia zawiera sporo witaminy A (beta-karotenu), poza tym to cenne źródło witamin: B1, B2, C, PP oraz składników mineralnych takich jak: fosfor, żelazo, wapń, potas i magnez. Jest niskokaloryczna i beztłuszczowa. Zawiera także pektyny i kwasy organiczne. Od wieków doceniamy właściwości lecznicze pestek dyni. Często są stosowane przeciwko pasożytom przewodu pokarmowego, między innymi tasiemcowi. Poleca się je stosować u dzieci jako całkowicie nieszkodliwe w przeciwieństwie do środków chemicznych przeciw pasożytom.

3. Warzywa kapustne

– znakomicie dbają o naszą pamięć. Rzepa, kapusta biała czy włoska, jarmuż, brukiew, kalafior, brukselka, brokuły – cała gama pysznych warzyw, które zawierają ditioliny i indole związki będące mocnymi przeciwutleniaczami o właściwościach przeciwnowotworowych. Odtruwają organizm, dbając o prawidłową wydolność układu odpornościowego. Przeciwdziałają przeziębieniom i grypie. Według medycyny chińskiej leczą stany związane z gorą-

cem w płucach czyli dreszcze, gorączkę, kaszel, problemy z oddychaniem oraz ból gardła.

4. Granat, żurawina

– granat, choć nie jest to nasz krajowy owoc, warto o nim wspomnieć. To silny przeciwutleniacz, o specyficznym korzystnym działaniu na nasz mózg – zwiększa wydolność pamięci. Sok granatu zawiera niewielką ilość witaminy C, cukry (8-20%), kwas cytrynowy (do 9%) i taninę. Ze względu na swe właściwości ściągające stosowany jest w niektórych chorobach żołądka. Prócz tego, pity systematycznie i przez dłuższy czas, wykazuje działanie przeciwastmatyczne. Co ważne, odwar z kory granatu ma silne działanie przeciwrakowe, co pomaga pozbyć się m.in. tasiemca.

W Polsce polecamy żurawinę, która ma więcej witaminy C i nieco żelaza. Zawiera poliantocyjanidy, które są jednym z najsilniejszych antyoksydantów. Wykazuje liczne działania prozdrowotne, m.in. zwalcza zapalenie pęcherza, zmniejsza ryzyko zawału, chroni przed zapaleniem żołądka. Już jedna szklanka soku dziennie zmniejsza poziom cholesterolu. Poza tym żurawina pomaga zapobiegać próchnicy.

5. Buraki

– to doskonały naturalny lek na anemię, obniżoną odporność, kaszel, nadciśnienie, osłabienie organizmu, na-

turalny suplement dla ciężarnych (zawierają kwas foliowy). Poza tym doskonale alkalizują organizm (w postaci soku kwaszonego z buraków).

6. Cebulowe

– szalotka, szczypiorek, por, cebula i czosnek – badania naukowe potwierdzają, iż te warzywa doskonale pomagają usuwać z organizmu substancje rakotwórcze i inne toksyny. Co więcej, większość z nich możemy uprawiać na własnym parapecie lub balkonie przez cały rok.

7. Fasola

– możemy wybierać spośród 20 gatunków fasoli przeznaczonych do spożycia. To cenne źródło białka (świetna dla osób na diecie wegetariańskiej), działa antystresowo, antydepresyjnie, opóźnia proces starzenia. Fasola zawiera

dobroczynny błonnik – reguluje ciśnienie tętnicze, poprawia działanie układu pokarmowego.

Podczas przeziębienia często domową terapię ograniczamy do czosnku, cytryny i miodu. Tymczasem możliwością jest znacznie więcej! Owoce i warzywa sezonowe to naturalne lekarstwa, które dawkujemy organizmowi w zdrowych posiłkach. Poza tym są łatwo dostępne i niedrogie.

Zapraszamy na zakupy po świeże warzywa i owoce na Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A.

Źródło: dziecisawazne.pl

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl http://www.zjazdowa.com.pl

Pij mleko i jedz wołowinę, będziesz wielki!

Już kolejny rok Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego w ramach promocji polskich produktów organizuje pikniki tematyczne mające na celu upowszechnianie polskiej, zdrowej, najlepszej żywności. Tym razem wydarzenia promujące polskie mleko i polską wołowinę odbyły się w Widawie przy okazji 600 - lecia parafii Podwyższenia Świętego Krzyża oraz w Sędziejowicach w czasie IX Powiatowych Zawodów Sportowo - Pożarniczych Jednostek OSP RP. Pikniki zostały sfinansowane z Funduszu Promocji Mleka oraz z Funduszu Promocji Mięsa Wołowego.

Głównym celem prowadzonej przez samorząd rolnicy kampanii jest zwrócenie uwagi konsumentów, a w szczególności dzieci, na wagę właściwego i zdrowego odżywiania się. Dieta bogata w mleko i jego przetwory, a także w zdrową wołowinę powinna gościć częściej na naszych stołach i w śniadaniówkach naszych dzieci.

Mleko? Na zdrowie!

Czy wiesz, że mleko krowie ma stosunkowo niską kaloryczność – 100 g to około 40-65 kcal (zależnie od zawartości tłuszczu). W jego składzie jest pełnowartościowe białko o bardzo korzystnym składzie aminokwasowym oraz łatwo przyswajalny wapń. Spożywanie mleka wzmacnia układ odpornościowy, zarówno dzięki składnikom samego mleka, jak i naturalnym, probiotycznym szczepom bakterii w jego niektórych przetworach. Umożliwia prawidłowy wzrost kości, jest to

zapewniają właściwą pracę układu nerwowego, dlatego też ich spożywanie polecane jest osobom narażonym na pracę w warunkach przewlekłego stresu.

Smaczne i zdrowe? Mięso wołowe!

drób, Witamina ta jest endogennie produkowana w organizmie człowieka, jednak ilości te nie są wystarczające by pokryć jej dzienne zapotrzebowanie) witaminy B1 i B6. Wołowina jest niezbędna w diecie sportowców

ważne szczególnie dla dzieci w okresie rozwoju. Mleko, osobom starszym, pomaga zapobiegać powstawaniu ubytków w kościach. Mleko i przetwory mleczne ze względu na zawartość witaminy A oraz witaminy B2 mają wpływ na prawidłowe funkcjonowanie wzroku. Zawarte w produktach mlecznych witaminy z grupy B

wołowe to przede wszystkim cenne źródło białka, choć zawiera też sporo składników mineralnych, takich jak żelazo. Wołowina ma znacznie więcej żelaza niż np. kurczak. Co warto wiedzieć wołowina zaspokaja zapotrzebowanie człowieka na witaminę B12 (Zawiera jej dwukrotnie więcej niż wieprzowina i ponad trzykrotnie więcej niż

i osób prowadzących aktywny tryb życia ze względu na odpowiedni skład tłuszczów. Zawiera łatwo przyswajalne białko i stanowi bogate źródło kwasu linolowego (CLA) i L-karnityny. CLA pomaga w redukcji tkanki tłuszczowej i chroni mięśnie, a L-karnityna wspomaga wytrzymałość i zapewnia regenerację po wysiłku.

Sylvia Skulimowska

Źródło: „Prawie wszystko o wołowinie”. „Mleko? Na zdrowie!” – materiały wydane w ramach projektu „Piknik Wołowy” oraz „Piknik Mleczny” sfinansowane z Funduszu Promocji Mięsa Wołowego oraz z Funduszu Promocji Mleka